

Keuze uit de aanwinsten van het Rijksprentenkabinet

Afb. 1. TINTORETTO, DOMENICO ROBUSTI, gen. II (Venetië c. 1560-1635).

De heilige Catharina van Alexandrië in discussie met de schriftgeleerden in aanwezigheid van Maxentius.

Olieverf op papier, 270 × 332 mm. Verso: oud opschrift in inkt.

Opm.: De olieverschets kan in verband worden gebracht met een schilderij, dat zich in de Chiesa di Santa Caterina in Venetië bevond (thans Patriarcato), waarop dezelfde voorstelling van dichterbij is weergegeven. Dit schilderij werd vroeger aan Jacopo Tintoretto toegeschreven, maar wordt nu als een werk van een van zijn navolgers beschouwd (Rodolfo Pallucchini, Paola Rossi, *Tintoretto, Le opere sacre e profane*, Milaan 1982, cat.nr. 427). Op grond van de overeenkomst tussen beide werken zou nu een toeschrijving van het schilderij aan Domenico Tintoretto overwogen kunnen worden.

Herk.: Misschien verz. Sohn-Rethel, Rome; veil. Van Gendt, Amsterdam 23/24-10-1984, in lot nr. 776; veiling Van Gendt, Amsterdam 11-6-1985, in lot nr. 1879; Kunsth. Rob Kattenburg,

Amsterdam. Aankoop 1985 (inv.nr. 1985:115).

Afb. 2. ANTHONIE VAN BORSSOM (Amsterdam 1631-1677).

Boerenhut in een vallei.

Pen in bruin, penseel in bruin en grijs, 300 × 394 mm; links onderaan gesigneerd *AVB* (ineen) *orssom fct*; verso op de doublure oude notitie *R, no. 45*.

Opm.: Er wordt aangenomen dat Van Borssom een leerling van Rembrandt was tussen 1645 en 1650. Het landschap, dat door Sumowski in de jaren zeventig wordt gedateerd, is een van de meest karakteristieke ongekleurde tekeningen die van Van Borssom bewaard is.

Litt.: W. Sumowski, *Drawings of the Rembrandt school*, 2, New York 1979, nr. 315.

Herk.: Verz. Spencer, Althorp (merk L. 1530); veil. verz. H. L. Larsen, Parke Bernet, New York, 6-11-1947, nr. 13.

Geschenk van de heer O. H. Busch, Amsterdam, 1986 (inv.nr. 1986: 3).

Afb. 3. JEAN-JACQUES DE BOISSIEU (Lyon 1736-1810).

Dansende landlieden en toeschouwers bij een dorp.

Pen en penseel in grijs en aquarel, 229 × 313 mm.

Opm.: De voorstelling is door de kunstenaar in prent gebracht met enkele wijzigingen, in de ets B. 68, *La fête de village*.

Herk.: Kunsth. Shaunagh Fitzgerald Ltd., Londen (cat. 1985, nr. 43, als toegeschreven aan Nic. de Taunay). Aankoop 1985 (inv.nr. 1985: 122).

Afb. 4. ETIENNE JEAURAT, toegeschreven (Vermenton 1699-1789 Versailles).

Studie van een zittende jonge vrouw, naar links gewend. Zwart krijt met wit gehooagd op blauw (verkleurd) papier, 351 × 285 mm.

Opm.: De toeschrijving berust op de grote overeenkomst in stijl en kleding met de studie van een vrouw met draailier (veil. verz. M. Paulme, Parijs 14-5-1929, nr. 117, met afb.).

Herk.: Geschenk van de heer O. H. Busch, Amsterdam, 1986 (inv.nr. 1986:2).

Afb. 5. JOHANNES CHRISTIAAN SCHOTEL (Dordrecht 1787-1838).

Kust met schepen op woelig water.

Pen in bruin, penseel in kleuren, 324 × 436 mm.

Links onderaan gesigneerd *J. C. Schotel 1810*. Verso: een groot rond stempel met een

wapen en: *Haarlem/Douane-loods*.

Opm.: Schotel legde zich als amateur aanvankelijk toe op het maken van tekeningen. De *Kust met schepen* behoort tot Schotels vroegste werk, dat zijn zoon G. D. J. Schotel in de biografie van zijn vader (1840) als volgt beschrijft ... *doorgaans in een 'warmen toon', veelal te bruin en als in miniatuur uitgevoerd; ... zij verdienen vooral om den rijkdom der ordonantie en verbeeldingskracht beschouwd te worden* (p. 17/18). Een zelfstandige gekleurde tekening van deze aard bezat het Rijksprentenkabinet nog niet in de vrij omvangrijke verzameling tekeningen van Schotel. *Herk.*: Kunsth. De Dolphijn, Amsterdam. Aankoop 1985 (inv.nr. 1985:129).

Afb. 6. JULIUS SCHLEGEL (werkzaam na 1846 in Italië, Potsdam en Berlijn). Gezicht op Castel Gandolfo bij Rome. Potlood, penseel in wit op crème-kleurig papier, 268 × 397 mm.

Links onderaan: *Castel Gandolfo*. Rechts onderaan gesigneerd *J. Schlegel*.

Opm.: Schlegel, afkomstig uit Potsdam, was een van de ca. 200 Duitse kunstenaars die ca. 1850 te Rome verbleven. Zelf was hij daar eind juni 1847 gearriveerd om er tot de zomer van 1855 te blijven. In die tijd zal dus ook onze tekening ontstaan zijn. Zij heeft de kunstenaar misschien gediend bij de opzet van een schilderij met dit motief, dat hij na zijn terugkeer uit Italië inzonder op de Kunst-Ausstellung te Berlijn van 1864.

Herk.: Kunsth. Joseph Fach, Frankfurt a.d. M. (cat. 34, 1985, nr. 109, afb. p. 91). Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1985 (inv.nr. 1985:114).

Afb. 7. CARL WILHELM KOLBE (Berlijn 1759–1835 Dessau). 'Die Hirschjagd', ca. 1796–97. Ets, 394 × 429 mm, rechts onder de voorstelling gesigneerd *C. W. Kolbe*.

Opm.: Kolbe had een voorkeur voor de bijna surrealistische combinatie van arcadische figuren en een bestaand landschap waarvoor hij de heuvels met enorme eiken uit de omgeving van zijn woonplaats Dessau tot voorbeeld nam.

Litt.: U. Martens, *Der Zeichner und Radierer Carl Wilhelm Kolbe d. Ä. (1759–1835)*, Berlin 1976, nr. 221.

Herk.: Kunsth. Chr. Mendez, Londen. Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1985 (inv.nr. 1985:210).

Afb. 8. CHARLES MERYON (Parijs 1821–1868 Charenton-Saint-Maurice).

La Galerie Notre-Dame, 1853. Ets, 279 × 174 mm, gesigneerd en gedateerd *C. Meryon del. sculp. 1853* en met het adres *Imp. Rue Na. St. Etienne-du-Mont 26*, derde staat (5).

Opm.: Behoort tot de reeks van 22 'Eaux-fortes sur Paris' (1852–54) waarin Méryon de schoonheid vastlegde van vele gebouwen die in deze jaren werden gerestaureerd of op de nominatie stonden te worden afgebroken. Opvallend is hier de gedetailleerde aandacht voor de architectuur van de bogengalerij tussen de beide torens van de Notre-Dame, die in deze jaren werd gerestaureerd door Viollet-le-Duc. De prent maakt deel uit van de ruim zeventig bladen tellende Méryon-verzameling van een particulier, die gedurende acht jaren in gedeelten aan het Rijksprentenkabinet zal worden geschonken. *Litt.*: L. Delteil & H. J. L. Wright, *Catalogue raisonné of the etchings of Charles Meryon*,

New York 1924, nr. 26. *Herk.*: Geschenk van een particulier, 1985 (inv.nr. 1985:496).

Afb. 9. SIR FRANCIS SEYMOUR HADEN (Londen 1818–1910 Bramdean). *The Assigination*, 1865. Ets en drogenaald, 213 × 132 mm, geannoteerd en gesigneerd *Kew 1865 Seymour Haden*, vijfde staat (5).

Opm.: Zoals onlangs is ontdekt, maakte Haden voor de afzonderlijke motieven in deze prent gebruik van foto's die de amateur-fotografe Clementina Lady Hawarden tussen 1859 en 1864 maakte. De houding, kleding enz. van de vrouw die een rendez-vous heeft in de Kew Gardens, zijn direct ontleend aan een gefotografeerd portret van Isabella Grace Maude, de oudste dochter van Lady Hawarden. De twee figuurtjes links komen voor op een foto van haar oudste dochters en zelfs de zo Rembrandtiek ogende wilg is geïnspireerd door een gesnoei-de boom die zij fotografeerde op het familielandgoed in Ierland.

Litt.: R. S. Schneiderman, *A catalogue raisonné of Sir Francis Seymour Haden*, Londen 1983, nr. 100; Virginia Dodier, 'Haden, Photography and Salmon Fishing', *Print Quarterly* 3 (1986), pp. 34–50. *Herk.*: De kunstenaar (L. 1227 en L. 1048); kunsth. Garton and Cooke, in samenwerking met Th. Laurentius (cat. 31 (1985), nr. 50). Aankoop 1985 (inv.nr. 1985:273).

Afb. 10. THEODORE ROUSSEL (Lorient 1847–1926 Hastings). *Glazenwaster*, ca. 1890. Ets, 201 × 131 mm, onder de plaatrand met potlood gesigneerd *Theodore Roussel* (2 ×). *Opm.*: Roussel woonde sinds 1874 in Engeland. Zijn grafiek

is door Whistler beïnvloed en vertoont een sterk impressionistische inslag zoals te zien op deze prent uit ca. 1890.

Herk.: Kunsth. Garton and Cooke, Londen (cat. 32 (1985), nr. 160). Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1985 (inv.nr. 1985: 225).

Afb. 11. EUGENE DELÂTRE (Parijs 1864-1939). Zelfportret in het atelier, ca. 1890.

Ets in kleuren, 290 × 233 mm, onder de plaatrand met blauw potlood genummerd en gesigneerd *no. 28 Eug. Delâtre*.

Opm.: Zoon van de beroemde drukker Auguste Delâtre. Hij liet een grafisch oeuvre na van ca. 1000 prenten, waarvan 200 in kleur.

Herk.: De kunstenaar (L. 742); kunsth. Garton and Cooke, Londen (cat. 32 (1985), nr. 1). Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1985 (inv.nr. 1985: 224).

Afb. 12. JAN THEODOOR TOOROP (Poerworedjo 1858-1928 's-Gravenhage).

Portret van Stefan George, 1901.

Drogenaald in oranje-rood, 140 × 130 mm, met de pen gesigneerd en geannoteerd *J. Th. Toorop Stefan George*, eerste staat (2).

Opm.: De Duitse dichter George hield op uitnodiging van Toorop op 24 mei 1901 een voordracht in 's-Gravenhage. Ten huize van hun gemeenschappelijke vriend Albert Verwey in Noordwijk portretteerde Toorop hem tijdens dit bezoek aan Nederland.

Tot voor kort werd de prent in 1896 gedateerd omdat bekend was dat Toorop tijdens Georges bezoek in dat jaar een portret van hem maakte. Dit was echter een getekend portret (lange tijd als verloren beschouwd, nu in de collectie

van het Archiv van de Württembergische Landesbibliothek in Stuttgart).

Op een van de afdrukken van deze eerste staat tekende Toorop het profiel van Verwey links naast dat van George. Later bracht Toorop ook Verwey op de zinkplaat.

Litt.: Tent.cat. *De Grafiek van Toorop*, Rijksprentenkabinet Amsterdam 1969, nr. 26 (gedateerd 1896); tent.cat. *Jan Toorop in Katwijk aan Zee*, Stichting Katwijks Museum, Katwijk 1985, nrs. 48-50; G. van Wezel, 'Waarde Mejufvrouw Marius. Brieven van Jan Toorop', *Jong Holland* 1 (1985), nr. 4, pp. 2-27, vooral noot 85.

Herk.: Verz. Charley Toorop; veil. P. Brandt, Amsterdam 19-11-1985, nr. 126 (als roodkrijttekening, ter veiling gecorrigeerd). Aankoop uit het F. G. Waller-Fonds, 1985 (inv.nr. 1985: 406).

1

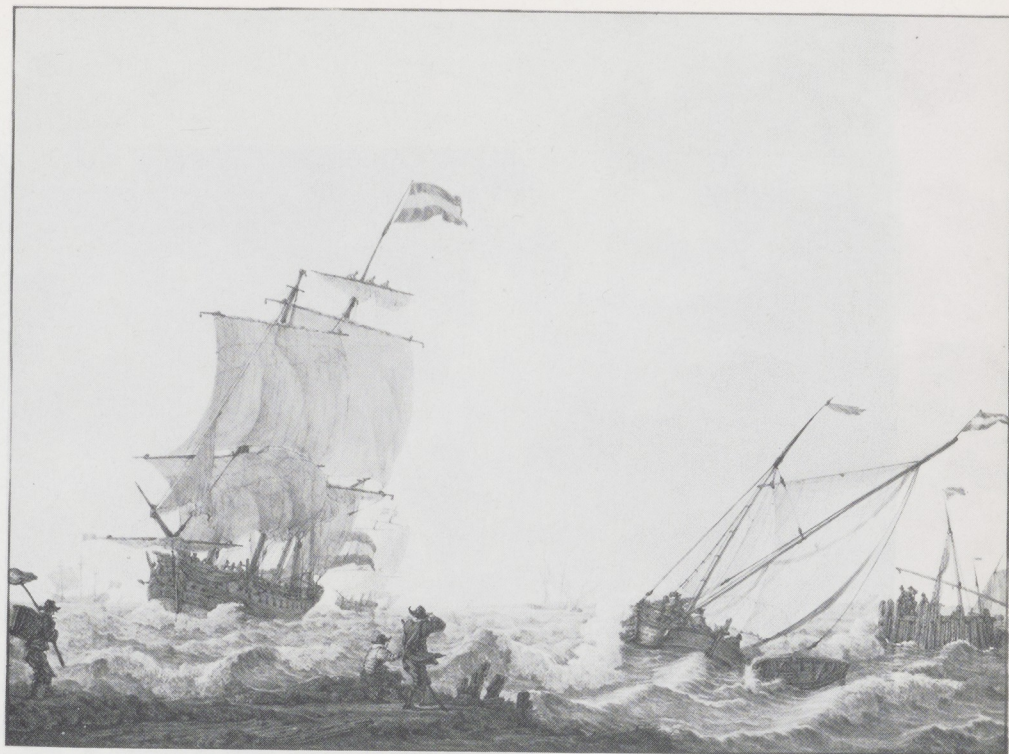

2

3

5

6

7

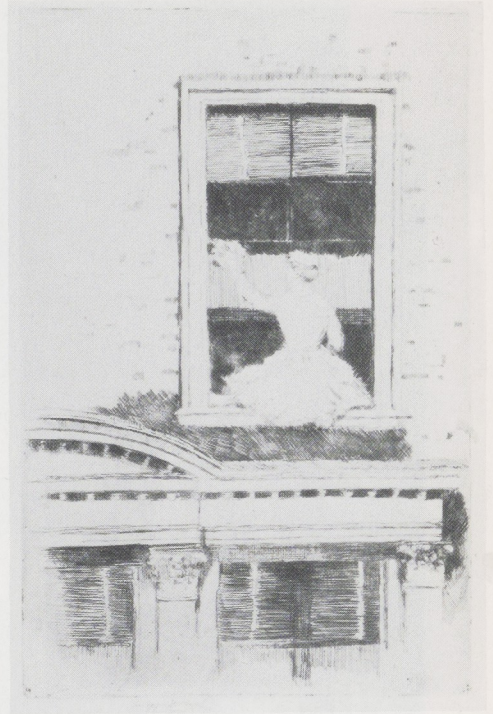

C. Meyer del. sculp. 1855.

Imp. Rue N. P. St. Cassin - de - Mort 26

9

10

11

12